

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**



Ректор

Володимир ІВАНИШИН

2021 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про психологічне забезпечення освітнього процесу
в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет»
(нова редакція)**

Схвалено вченою радою
Закладу вищої освіти
«Подільський державний університет»
Протокол № 16 від «03» грудня 2021 р.

м. Кам'янець-Подільський
2021 р.

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає мету, організацію управління, основні завдання, принципи, функції, зміст та порядок діяльності уповноваженої особи психологічного забезпечення освітнього процесу (психолога) у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» (далі – ЗВО «ПДУ»), є правовою та організаційно-методичною основою її роботи.

2. У Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» діє психолог, що забезпечує своєчасне і систематичне вивчення психофізичного розвитку учасників освітнього процесу, мотивів їх поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, гендерних, статусних та інших індивідуальних особливостей, сприяє створенню умов для виконання освітніх, виховних, професійних завдань.

Психологічне забезпечення освітньо-професійного процесу в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» здійснює психолог.

Соціально-педагогічний патронаж у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» сприяє взаємодії учасників освітнього процесу, сім'ї і суспільства у вихованні здобувачів освіти, їх адаптації до умов соціально-професійного середовища, забезпечує консультативну допомогу батькам.

3. Метою діяльності психолога є сприяння створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку учасників освітнього процесу, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань вищої освіти.

4. У своїй діяльності психолог керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», іншими законами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Етичним кодексом психолога, Положенням про психологічну службу системи освіти України (наказ Міністерства освіти України від 03.05.1999 р. №127), Конвенцією ООН про права дитини (1991 р.), Декларацією прав дитини (1959 р.), Декларацією прав людини, Законом України «Про охорону дитинства» (2001 р.), матеріалами, щодо планування діяльності, ведення документації і звітності усіх ланок психологічної служби системи освіти України (Інформаційний збірник Міністерства освіти України, № 20, 2000 р.), Положенням про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів (2001 р.), Положенням про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОНУ, а також цим Положенням.

5. Психолог співпрацює з органами охорони здоров'я, соціальної політики, молоді та спорту, внутрішніх справ, іншими органами виконавчої влади, а також комунальними закладами соціального захисту дітей, підтримки сімей, дітей та молоді, фахівцями із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад, громадськими організаціями.

II. Управління та зміст діяльності психолога у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет»

1. Уповноважена особа психологічного забезпечення освітнього процесу ЗВО «ПДУ» підпорядковується ректору університету.

2. Уповноваженою особою є працівник з вищою освітою за відповідною спеціальністю (психологія), науковим ступенем, який здійснює свою діяльність на громадських засадах.

3. Психолог Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» здійснює:

- психологічне забезпечення освітнього процесу;
- психологічний супровід психічного, розумового, соціального і фізичного розвитку здобувачів освіти; психологічну діагностику та аналіз динаміки психічного, розумового і соціального розвитку здобувачів освіти; психологічний супровід адаптації до умов освітнього процесу;
- реалізацію розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей учасників освітнього процесу;
- соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти, колективу та мікрогруп, осіб, які потребують піклування чи перебувають у складних життєвих обставинах;
- просвітницьку та профілактичну роботу серед учасників освітнього процесу з питань запобігання та протидії домашньому насильству, злочинності, алкоголізму, наркоманії тощо;
- вивчення та аналіз соціальних умов розвитку здобувачів вищої освіти, мікроколективу (групи), студентського колективу в цілому, молодіжних і дитячих громадських організацій.
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу з питань навчання, виховання здобувачів освіти, особистісного та професійного розвитку тощо; роботу з постраждалими від насильства осіб тощо.

4. Психолог Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» бере участь в:

- освітній діяльності, спрямованій на забезпечення всебічного розвитку здобувачів вищої освіти як особистості та найвищої цінності

суспільства, їх талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і, необхідних для успішної самореалізації, компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого професійного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству;

- роботі вченої та педагогічних рад, психолого-педагогічних консилиумів, семінарів і засідань методичних рад та об'єднань;

- плануванні і реалізації завдань соціалізації здобувачів вищої освіти, адаптації їх у новому колективі і соціальному середовищі;

- наданні допомоги особам і сім'ям, що перебувають у складних життєвих обставинах або потребують посиленої педагогічної уваги чи мають особливі освітні потреби, в тому числі постраждалим від насильства та військових конфліктів;

- розробці та впровадженні розвивальних, корекційних програм, посібників, методичних рекомендацій, планів освітньої діяльності з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів вищої освіти, а також для осіб, які перебувають на індивідуальній та інклюзивній формі навчання.

5. Психолог Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» сприяє:

- формуванню у здобувачів вищої освіти відповідальної та безпечної поведінки в ситуаціях ризику, навичок здорового способу життя, збереження репродуктивного здоров'я, готовності до самореалізації;

- професійному та особистісному самовизначенню здобувачів вищої освіти, формуванню життєвої компетентності;

- формуванню соціально комунікативної компетентності;

- попередженню та профілактиці професійного вигорання науковопедагогічних працівників;

- формуванню психологічної готовності учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі з особою з особливими освітніми потребами;

- формуванню психологічної культури учасників освітнього процесу;

- попередженню будь-яких видів і форм насильства та конфліктів серед здобувачів вищої освіти;

- формуванню небайдужого ставлення здобувачів вищої освіти до постраждалих осіб, усвідомлення необхідності невідкладного інформування педагогів про випадки домашнього насильства і конфліктів серед здобувачів вищої освіти, що стали їм відомі;

- взаємодії закладів освіти, сім'ї і суспільства у вихованні здобувачів вищої освіти, їх адаптації до умов соціального середовища;
- захисту прав здобувачів освіти від будь-яких видів і форм насильства, представляє їхні інтереси у правоохоронних і судових органах тощо;
- формуванню у здобувачів вищої освіти відповідальної поведінки, культури, здорового способу життя, збереження репродуктивного здоров'я;
- попередженню конфліктних ситуацій, що виникають під час освітнього процесу, запобіганню та протидії домашньому насильству.

III. Основні завдання, принципи та функції психологічного забезпечення освітнього процесу

1. Завдання психологічного забезпечення Закладі вищої освіти «Подільський державний університет»:

- збереження та зміцнення психічного та соціального здоров'я, сприяння особистісному, інтелектуальному, фізичному і соціальному розвитку здобувачів вищої освіти шляхом доповнення сучасних методів навчання та виховання ефективними психолого-педагогічними технологіями;
- сприяння забезпеченню психологічної безпеки, надання психологічної і соціально-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу.

2. Принципами діяльності психологічного забезпечення є:

- науковість, цілісність і послідовність психологічної інформації;
- професійна компетентність та відповідальність;
- індивідуальний та клієнтцентрований підхід до кожної особистості;
- доступність соціально-педагогічних та психологічних послуг (допомоги);
- міждисциплінарність, комплексність і системність у здійсненні професійної діяльності;
- добровільність та співпраця – психолог проводить консультаційну та корекційну роботу із здобувачами вищої освіти за їхньою згодою;
- гуманізм та повага до особистості людини;
- об'єктивність – психолог не повинен допускати упередженого відношення до будь-якої людини;
- конфіденційність – професійна таємниця, нерозголошення інформації, отриманої в результаті індивідуальних консультацій;
- дотримання норм професійної етики.

3. Функції психологічного забезпечення:

- діагностично-прогностична – психолого-педагогічне вивчення чинників становлення особистості, її індивідуального розвитку;
- організаційно-методична – визначення стратегії, мети, завдань, планування діяльності психологічної служби та координація взаємодії учасників освітнього процесу;
- корекційно-розвивальна – система впливів, спрямованих на подолання визначених проблем, труднощів, шкідливих звичок, негативних емоційних станів тощо у здобувачів освіти; здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психофізичному та інтелектуальному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки; сприяння розвитку освітніх, інтелектуальних, загальних, спеціальних та соціальних здібностей, формування мотивації до освітньої діяльності у здобувачів вищої освіти; надання психолого-педагогічної допомоги здобувачам вищої освіти з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності;
- консультативна – допомога у вирішенні проблем щодо розвитку, виховання, навчання та формування психологічної і соціальної компетентності учасників освітнього процесу;
- просвітницько-профілактична – поширення психологічних знань, виявлення фактів порушення прав особи, проведення заходів щодо подолання негативних чинників, які впливають на життєзабезпечення людини, її моральний та соціальний розвиток, профілактика та попередження негативних впливів;
- соціально-захисна – здійснення соціально-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу, які опинилися у складних життєвих обставинах, перебувають у кризових ситуаціях (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, зазнали насильства тощо); захист конституційних прав і статусу, законних інтересів здобувачів вищої освіти.

IV. Напрями діяльності, права та обов'язки уповноваженої особи психологічного забезпечення освітнього процесу.

1. Психолог Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» займається такими напрямками діяльності психологічного забезпечення:

- діагностика – виявлення причин труднощів у навчанні, інтелектуальному розвитку, соціально-психологічній адаптації; вивчення та визначення індивідуальних особливостей динаміки розвитку особистості,

потенційних можливостей в освітньому процесі, професійному самовизначенні;

- профілактика – своєчасне попередження відхилень у розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі;

- корекція – усунення виявлених труднощів соціально-психічного розвитку здобувачів вищої освіти, зниження ризиків проблем адаптації до освітнього середовища, схильності до залежностей та правопорушень, різних форм девіантної поведінки;

- навчальна діяльність – форма активного співробітництва, направлена на удосконалення, розвиток, формування особистості;

- консультування – багатофункціональний вид індивідуальної та групової роботи, спрямований на вирішення запитів, з якими звертаються учасники освітнього процесу;

- зв'язки з громадськістю – діяльність, спрямована на досягнення взаєморозуміння, співпрацю між окремими особами, колективами, соціальними групами, організаціями, державними органами управління;

- просвіта – формування психологічної та соціальної компетентності учасників освітнього процесу.

Психолог здійснює діяльність як у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» (психологічна просвіта, діагностична, консультативна, освітня діяльність, обробка результатів досліджень тощо), так і за його межами (підготовка до проведення заходів, оформлення робочої документації, планування, звітність, робота у навчально-методичних та наукових центрах, громадських організаціях тощо).

Уповноваженій особі психологічного забезпечення освітнього процесу у ЗВО «ПДУ» надаються окреме робоче та навчальне приміщення (кабінет) для групової та індивідуальної роботи, що забезпечуються необхідними технічними засобами, канцелярським приладдям, навчально-методичними матеріалами тощо.

2. Уповноважена особа психологічного забезпечення освітнього процесу зобов'язана:

- знати чинне законодавство щодо діяльності психологічної служби у системі освіти та інші нормативно-правові акти, пов'язані з його діяльністю;

- будувати свою діяльність на основі доброзичливості, довіри, у тісній співпраці з усіма учасниками освітнього процесу;

- застосовувати у роботі психологічний і соціологічний інструментарій, рекомендований для використання;

- бути компетентною і постійно збагачувати знання у межах своєї компетенції;
- надавати психологічну допомогу за запитами учасників освітнього процесу;
- уникати будь-яких неофіційних взаємин з учасниками освітнього процесу;
- інформувати учасників освітнього процесу про результати проведених психологічних обстежень, їх значення і можливості подальшого використання (за винятком особистої інформації), про свою діяльність на основі об'єктивних і точних даних таким чином, щоб не порушувати Етичний кодекс психолога;
- здійснювати індивідуальну діагностику, корекцію за запитом учасників освітнього процесу;
- виконувати функції та надавати неупереджені об'єктивні судження щодо учасників освітнього процесу, зокрема щодо їх поведінки, особистих рис, відповідності соціальним нормам;
- використовувати науково обґрунтовані методи і технології професійної діяльності;
- популяризувати соціально-психологічні знання;
- поважати гідність здобувачів вищої освіти;
- виконувати свої посадові обов'язки в межах своїх повноважень;
- нести особисту відповідальність за результати і наслідки своєї професійної діяльності;
- пропагувати здоровий спосіб життя, підвищувати рівень психологічних знань науково-педагогічних та педагогічних працівників;
- постійно підвищувати свій професійний рівень;
- знати вимоги державних стандартів щодо забезпечення освітнього процесу, основні напрями і перспективи розвитку освіти, психологопедагогічної науки.

3. Уповноважена особа психологічного забезпечення освітнього процесу має право:

- визначати різні види робіт з огляду на потреби ЗВО «ПДУ»;
- планувати діяльність відповідно до рекомендацій методичних установ психологічної служби;
- ознайомлюватися з документами, скаргами, що містять оцінювання його роботи, надавати щодо них роз'яснення; захищати професійну честь і гідність;
- вільно обирати освітні програми, форми навчання, заклади освіти,

установи і організації, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку працівників психологічної служби;

• відмовлятись від виконання розпоряджень адміністрації (ректора, декана, директора) в тих випадках, коли вони суперечать професійно-етичним принципам, та виконання діяльності, не передбаченої трудовим договором, посадовими обов'язками та планом роботи.

Директор центру виховної роботи
та соціально-культурного розвитку

Ольга ПРОКОПОВА

Погоджено:

Проректор з навчальної роботи

Ірина ЯСІНЕЦЬКА

Проректор з навчальної, науково-інноваційної та міжнародної діяльності

Оксана БЯЛКОВСЬКА

Голова первинної профспілкової організації

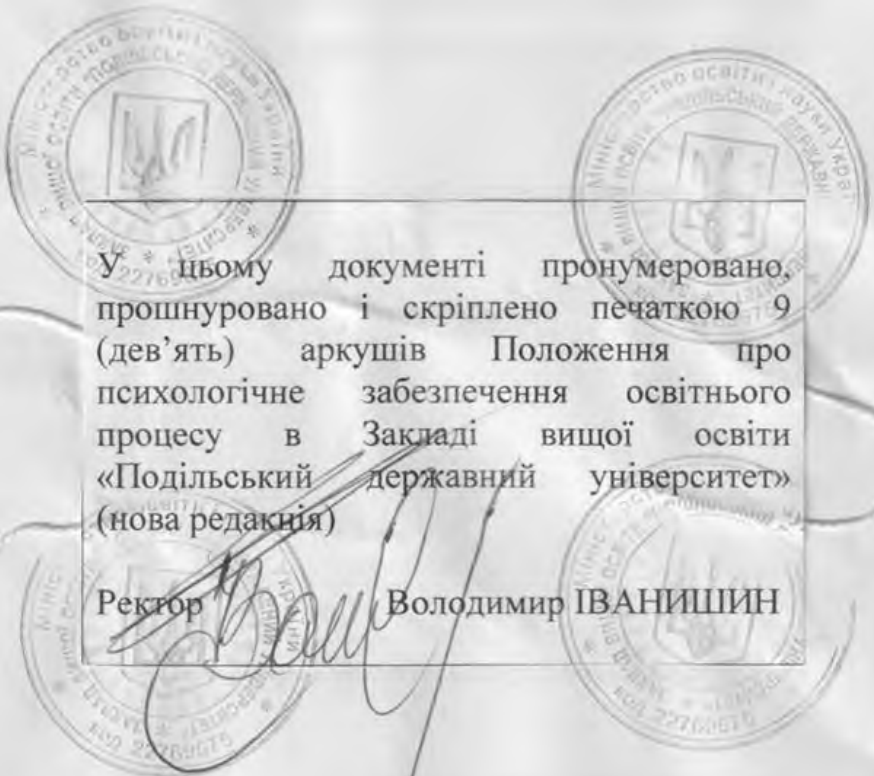
Світлана ЛІЦУК

В.о. президента студентського парламенту

Марія КОБИЛЕЦЬКА

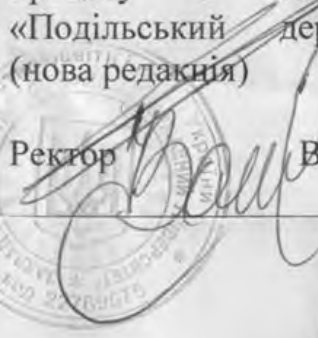
Начальник юридичного відділу
Провідний юрист

Дмитро МАЛЬЧЕНКО
Вікторія Терещук



У цьому документі пронумеровано,
прошнуровано і скріплено печаткою 9
(дев'ять) аркушів Положення про
психологічне забезпечення освітнього
процесу в Закладі вищої освіти
«Подільський державний університет»
(нова редакція)

Ректор


Володимир ІВАНИШИН